

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА В РИНКОВИХ УМОВАХ

Д.О. Кобилкін, студент
Сумський національний аграрний університет

Викладено методику визначення економії кормів та витрат на виробництво молока за допомогою статистичних методів.

Постановка проблеми. Конкурентоспроможність продукції сільськогосподарського виробництва в умовах світової ринкової економіки можлива за умови збереження позитивного рівня рентабельності. Для сільськогосподарських товаровиробників в умовах непрогнозованої зміни цін під впливом попиту і пропозиції немає інших шляхів збереження рентабельності виробництва молока, крім зниження собівартості продукції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми конкурентоспроможності виробництва та реалізації молока і молочних продуктів досліджували у своїх працях В.Я. Амбросов, П.С. Березівський, С.Р. Камілова, Т.Л. Мостенська, П.Т. Саблук, О.М. Шпичак та ін. Більшість з дослідників ефективності виробництва продукції молочного тваринництва у якості причин постійного підвищення собівартості молока вбачає низький рівень продуктивності тварин через недостатній рівень годівлі, незбалансованість кормового раціону за поживними елементами.

Метою даного дослідження є визначення невикористаних резервів для підвищення молочної продуктивності з метою зниження собівартості молока та забезпечення конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринку.

Виклад основного матеріалу. Особливістю сільськогосподарського виробництва є те, що зниження собівартості молока за рахунок підвищення продуктивності може бути досягнуте як зменшенням розміру постійних витрат у розрахунку на голову, так і відносним зниженням змінних витрат, якими є витрати на корми і самі витрати кормів.

Застосування кореляційно-регресійного методу показало, що між витратами кормів та продуктивністю при низькому рівні годівлі (в межах 18-20 ц к. од. на голову за рік) існує параболічна залежність, виражена рівнянням регресії: $\hat{y}_x = a_0 + a_1x + a_2x^2$, яка має вигляд $\hat{y}_x = 10,4 + 0,22x - 0,07x^2$.

Індекс кореляції для цієї залежності рівний 0,74 та перевищення фактичного значення t-критерію Стьюдента 4,84 над табличним 1,7341 свідчить про суттєвість взаємозв'язку при $P = 0,95$ та $n = 18$. Максимальна продуктивність, яка може бути одержана при рівні годівлі 18-20ц к. од., дорівнює 12ц ($\hat{y}_x = 10,4 + 0,22 \cdot 20 - 0,07 \cdot (20)^2 = 12,0$). Витрати кормів у цьому випадку на 1ц молока є найвищими і складають 1,5 ц к. од.

Статистичне дослідження по 20 сільськогосподарських підприємствах, молочна продуктивність у яких у середньому склала 3896 кг молока на голову за рік, показало, що витрати кормів на голову не перевищували 40,9 ц к. од. в середньому і склали на 1ц 1,07 ц к. од. Співвідношення зростання витрат кормів та продуктивності по відношенню до мінімальних їх значень при підтримуючому режимі годівлі свідчить про те, що витрати кормів на приріст продуктивності зменшились до 0,78 ц к. од. на 1ц молока.

Таким чином, підвищення рівня годівлі призводить до зниження витрат кормів на 1ц з 1,56 до 1,07 або на 0,49ц к. од., що дозволяє знизити за рахунок цього виду змінних витрат собівартість 1ц молока на 15,45 грн. та за рахунок постійних витрат на 5,39 грн.

Висновки. Таким чином, підвищення рівня годівлі з 32,71 у 2008р. до 42 ц к. од., як у передових господарствах Сумської області, дозволить знизити собівартість молока на 20,84 грн., завдяки чому рівень рентабельності виробництва молока підвищиться до 48,1% при існуючому на сьогоднішній день рівні цін.

Список використаної літератури

1. Бойко В.І. Методичні рекомендації по формуванню і розвитку ринку молока. – Київ, Українська академія аграрних наук, 2003. С. 1-50.

2. Зимовець В.Н. Економіка молочного скотарства – К.: Урожай, 2005. 125 с.

3. Касторнов Н. Эффективность и конкурентоспособность молочного скотоводства // Молочное и мясное скотоводство. – 2004. – №7. – С. 2-4.

4. Норми годівлі, раціони і поживність кормів для різних видів сільськогосподарських тварин: Довідник / Г.В. Провагоров, В.І. Ладика, Л.В. Бондарчук, В.О. Проваторова, В.О. Опара. – Суми: ТОВ «ВТД «Університетська книга», 2007. – 488 с.